

Dagboek MCC Missie Swa Vana – Mpumalanga - Zuid Afrika – 2014

Jankees de Ridder

Vrijdag 19 september

Verzamelen op Tambo Airport Johannesburg, bij de coffeecorner met voorlopig laatste Illy espresso. Martin en Winnie hebben dan al een maand in Zuid Afrika gereisd.

Danielle, Jankina, Jankees, Gemma en Jan sliepen in het Safari Lodge Hotel in Kempton Park. Het hippe meisje bij de receptie roept “shocks” als ze hoort dat we “dokters” zijn met een missie en niet op safari gaan. Jan en Gemma gaan met Charmaine en Andre naar het autoverhuurbedrijf en zorgen dat ons busje wordt betaald. David en Hetty zijn via Londen en Frankfurt gevlogen en door de pilotenstaking bij Air France moesten Ines en Miguette de KLM nachtvlucht nemen. Zo vertrekken we later dan gepland richting Mpumalanga, de bagage in een aanhangwagen. Het is zes uur rijden en we zullen in het donker aankomen.

Charmaine is de bevlogen oprichtster van Swa Vana. Haar geadopteerde zoon Bongie van 12 jaar zal haar en ons vaak vergezellen. Sommigen herkennen er het foetaal alcohol syndroom in, maar hij is gewoon lief en stout. Na het opheffen van de apartheid en de verkiezingen van 1994 besloten Andre en Charmaine in Zuid Afrika te blijven, terwijl veel andere blanken emigreerden. Ze zijn geboren in Johannesburg en hun voorouders woonden er meer dan 300 jaar. Ruim twaalf jaar hebben ze een tweede huisje bij het Krugerpark en tien jaar geleden begon Charmaine met het ondersteunen van vijf kinderen. Inmiddels is het uitgegroeid tot een groot project in drie dorpen, waar 440 kwetsbare kinderen eten, onderwijs en ondersteuning aan huis krijgen. Het is een van de 25 projecten die Kinderfonds Mamas in Zuid Afrika sponsort en via Mamas is MCC er nu.

Kruger Park Guesthouse heeft niet op ons gerekend met het eten. Andre loodst ons naar het Kruger Protea Hotel, waar we op de parkeerplaats al worden verwelkomd door een bosbok. Onder grote bomen genieten we van een heerlijk buffet.

Zaterdag 20 september

Krugerpark Guesthouse heeft vier twee persoonskamers en nog een ruimte achter de gemeenschappelijke kamer met drie bedden, waar de minder fortuinlijke dames uit ons team slapen, die moeten douchen bij de andere kamers. Maar het hele comfortabele guesthouse is voor ons. Elke ochtend cooked South African breakfast. De vis en het vlees is voor sommigen te zwaar om zeven uur.

Deze dag moeten we de MCC spullen uitpakken, tassen klaar maken voor alle stations en medicijnen controleren en afvullen. De multivitamedrank zit bijvoorbeeld in jerrycans van 2,5 liter en moet worden overgegoten in flesjes van 450 ml Een hoop werk.

Maar eerst komt Andre ons ophalen – we gaan toch op safari! Ons guesthouse ligt vijf kilometer van het Krugerpark. Het huis van Andre nog dichterbij. Hij heeft uit voorzorg voor het slapen al de grote zak sinaasappels die we onderweg kochten uit de auto gehaald. Als de olifanten het ruiken, kunnen ze de auto omduwen. Geweldig leuk, grappig en ontroerend om zoveel beesten in het Krugerpark te zien. Zebra, giraf, neushoornvogels, koedoe, bosbok, duiker, impala en bijna alle big five; tot op het laatst probeert iedereen als eerste een jachtluipaard te spotten.

In de namiddag beginnen we met een kennismakingsronde: wat wil je leren of voor je zelf uit deze week halen? Wat is het ergste wat je kan overkomen? Wat is je gebruiksaanwijzing? Miguette zal ons deze week sturen met haar lach en grote ogen.

En we hadden wel al het vermoeden, maar tijdens het voorbereidende werk voor morgen weten we het bijna zeker. Het is een fijne groep die met veel plezier hard en goed kan samenwerken.

Zondag 21 september

Huntington is 20 minuten rijden van het guesthouse. Swa Vana heeft er een prachtig eigen gebouw, met waterput en moestuin. Nadat we de stations van het carrousel hebben ingericht komen we samen in een kring met alle lokale vrijwilligers. Ze spreken uit dat ze best huiverig waren dat we misschien wel Ebola zouden overbrengen. Terwijl vrienden en familie ons geschokt hadden gewaarschuwd dat we deze ziekte in Zuid Afrika konden oplopen!

Als de kerkdiensten voorbij zijn, wordt het bij ons ook drukker, we zien 160 kinderen. Er komen veel kinderen van het project zelf, ze zijn in goede gezondheid en voedings-toestand, een compliment voor Charmaine. We zien een jongen met Bilharzia en een tweejarige gehandicapte na geboorte asfyxie, die extra aandacht van Ines krijgt en aan het Liliane Fonds zal worden gemeld.

Martin en Winnie hebben voor de groep een woordenlijst Tsonga gemaakt, de kleinste officiële taalgroep in Zuid Afrika. Het is leuk om te kunnen groeten met "avuxeni". Ku Njani? Nelzi kona.

De mannen willen bier. Op de terugweg vraagt Charmaine eerst hulp van een escort en stoppen we later bij een lokale kroeg met keiharde muziek, een paar vriendelijke dronkenlappen en bier achter tralies.

Maandag 22 september

Elke ochtend wakker met de mooiste vogelgeluiden. Het guesthouse ligt midden in de natuur. Aan de achterzijde een groot braakliggend land, dat vroeger een boomgaard was met sinaasappels, mango's en lychees. Er werkten 800 mensen. Door landclaims kwam het na 1994 in handen van plaatselijke bewoners, die subsidies in eigen zak staken en de plantages lieten verwaarlozen. De bomen zijn gekapt voor houtskool en brandhout. Het Krugerpark wil het kopen om het park uit te kunnen breiden.

In Huntington heerst nu grote werkloosheid. De belangrijkste inkomstenbronnen zijn uitkeringen. Een economisch probleem voor heel Zuid Afrika met 5 miljoen belastingbetalers en 12 miljoen uitkeringstrekkers. Hoe meer kinderen hoe meer geld. Illegale immigranten laten hun kinderen registreren onder de naam van een Zuid Afrikaan en delen de kinderbijslag. HIV patiënten stoppen de medicatie als hun bloedwaarden te goed zijn voor hun uitkering van 1080 rand per maand en TB patiënten verkopen positieve sputum potjes. Schrijnend dus.

We zijn ons hiervan allemaal niet bewust als we in de ochtend weer in een grote kring staan en onze tolken en vrijwilligers prachtige liederen zingen. Een heel mooi begin van een tweede dag waarop we 220 kinderen zien.

De prachtige gebitten van moeders, vrijwilligers en de kinderen vallen ons op en bij beter kijken ook de witte en bruine vlekken en strepen. Het blijkt al bekend dat er veel fluor in de het drinkwater zit. In Huntington zijn slechts 8 waterputten, sommige openbaar en bij de privé put moet 2 rand voor 25 liter water worden betaald. Onze tolken klagen erover dat het water zout smaakt.

Relatief veel kinderen met schimmel en bacteriële infecties van het behaarde hoofd, de ouders die zelf scheren weten niet hoe ze de tondeuse moeten schoonmaken.

Vier kinderen achter elkaar met geruisjes op het hart, passend bij een klepafwijking, zou er een roodvonk epidemie geweest zijn met een extra vervelende streptococ?

Het blijkt dat de kinderen hier nooit ontwormd worden. De anti-worm medicatie gaat er snel doorheen en is ook nog erg duur in Zuid Afrika, want is alleen in kleine verpakkingen verkrijgbaar.

Vandaag meer kinderen van buiten het project, met meer bloedarmoede en meer ondervoeding.

Dinsdag 23 september

Vandaag en morgen checken we op een andere locatie: Justicia. Justicia is verder rijden, bijna drie kwartier. We checken in een kerk en de pastor kan ook mooi meezingen bij ons ochtendritueel.

In Justicia is een kleine "government clinic" Een paar gaan op bezoek als het nog rustig is. Het ziet er schoon en goed georganiseerd uit. Malaria komt voor tussen september en december. Een sneltest wordt in de clinic gedaan. De huizen worden van binnen gespoten met DDT. Verder zien ze ook de luchtweg, oor, huid en darminfecties die we ook zien.

Maar ondertussen is het druk geworden. Schoolklassen zijn uitgenodigd, zodat kinderen zonder caretakers komen. Sommigen vragen we de volgende dag terug te komen voor medicijnen. Veel kinderen met pijnlijke ogen. Is het allergie of irritatie van de rook van de kookvuurtjes in huis? We behandelen het als vitamine A deficiëntie.

Thuis, ja zo voelen we dat al, is er een routine ontstaan: eerst relaxen met een drankje, daarna dag evaluatie met hoogte en dieptepunten en mooie verhalen. Dan avondeten, elke keer weer een feest en een verrassing zo lekker. Daarna pillen uittellen en registratieformulieren in de computer invoeren. Charmaine komt vanavond ook. We moeten bespreken hoeveel kinderen we kunnen zien met de medicijnen die we hebben en daar komen we goed uit. Ze vertelt een mooi verhaal over een blinde oma van 80 jaar die alleen in een huisje woonde, slapend op een matje en kinderen die niet naar haar om keken. Charmaine had haar een matras gebracht. De volgende dag sprak ze: " I slept like a white person".

Woensdag 24 september

Tweede dag in Justicia. Sylvia van Mamas komt op bezoek. Ze kan zien hoe we rustig doorwerken in alle drukte en warmte. Het lawaai is nu beter. In Huntington moesten we soms klappen om alle kletsende mensen tot stilte te manen. Dit bleek heel onbeleefd. Je mag niet zachtjes praten, dan zouden mensen kunnen denken dat je aan het roddelen bent. Op de registratieformulieren is te zien hoe hard we bezig zijn. Engels en Nederlands wordt door elkaar geschreven.

Veel oma's komen met hun kleinkinderen, de ouders zijn overleden aan aids. Een blinde oma wordt aan de hand genomen door een jongetje van zes. Een andere oma uit 1937 komt met drie jonge kinderen.

Een jongen van 15 is snel benauwd, de aids test is negatief, Miguette gaat met hem rennen, het blijkt toch wel mee te vallen. Aids-testen en behandeling zijn gratis in de government clinic.

We zien een meisje met synostose van de schedelbotten, die onbehandeld is gebleven, ze ziet eruit als een alien.

Op het Swa Vana terrein is vorige maand door Franse vrijwilligers van een dure businessschool een prachtige speeltuin gemaakt. In de lunchpauze gaan we met de kinderen op de wip en zingen liedjes.

Als we van Justicia afscheid nemen willen kinderen hun project-armbandjes verkopen, met kralen gemaakt van kranten en tijdschriftpapier. We kopen allemaal een CD van Rejoice. We waren onder de indruk van haar mooie solostem tijdens de opening en afsluiting.

Tijdens de evaluatie luisteren we naar de poëzie van de namen van de kinderen die we al zagen:

Problem, Last, Midnight, Blessing Surprise, Culture, Agreement, Knowledge, Decent, Moment, Perfect, Corrector, Fortunate, Respect, Celebrate, Progressive, Ability, Again, Polite, Concert, Shyness, Ambition, Shine, Succesfull, Tribute, Salvation, Memory, Performance, Nail, Nevermind.

De zonsondergang is vanavond ook weer heel mooi.

Donderdag 25 september

Op naar onze derde checklocatie: Lilydale. Ook hier werken we in een kerk. Een grote ruimte met golfplaten dak. Door de vele ramen die open kunnen blijft het redelijk koel. Er is maar 1 stopcontact. Het komt heel langzaam op gang, zodat we om beurten een beetje in het dorp kunnen rondwandelen en koekjes en chipjes bij de winkel kopen. Een paar mensen hebben in de ochtend hard gelopen. Andre zei: loop niet in de richting van het Krugerpark. De hyena's vinden het leuk met hardlopers mee te rennen.

Sommige tolken en vrijwilligers zijn de hele week aanwezig, anderen alleen de twee dagen in Lilydale. De hele week hebben we ook hulp gekregen van de dochter van Charmaine en haar vriendin, Callen en Marizelle, ze werken als verpleegkundigen in Pretoria en helpen bij wegen en meten en bloed prikken.

Het wordt een drukke dag met 240 kinderen. De moeders en kinderen lijken hier meer grapjes te maken. Er is een moeder met acht kinderen (van drie vaders). We zien meer cariës en snoepresten in de monden. Is dat zwarte nu een harige tong? Nee je kunt de lollyrest er gewoon afschrapen.

De tandenborstels, die in Justicia aan het begin van de MCC carrousel moesten staan en te vaak weg gegraaid werden, staan hier op een betere plaats en weer aan het eind, zodat ze niet onderweg al stuk gekauwd zijn.

Een jongen van 9 jaar is weer in zijn broek gaan plassen nadat zijn vader overleden is. We hebben tijd om aan sommige kinderen extra aandacht te besteden.

Thuis wacht ons een heuse braai met o.a. boerewors, lambchop, rumpsteak, maispap, lekkere spinazie en vers gebakken broodjes.

Vrijdag 26 september

Laatste checkdag. We gaan om 13 uur stoppen. De apotheek controleert als altijd of de juiste hoeveelheden medicijnen worden voorgeschreven en ook voor de juiste reden. Vandaag drie jongens met Bilharzia. Maar de praziquantel, die we hadden meegenomen is nu op. We proberen ondertussen al zoveel mogelijk formulieren in de database te zetten. Na de lunch - met zoals altijd sandwiches, pakje sap en yoghurt, heel prima - maken we alle spullen huishoudelijk schoon en pakken we tassen in met alles wat weer naar Nederland moet. In een ceremonie krijgen de vrijwilligers van Swa Vana een certificaat en een klein kadootje uit Nederland. De laatste dagen zijn omgevlogen.

Onderweg naar huis stoppen we bij een vestiging van Bhubezi hospital, een privé kliniek met lab en röntgen en gratis HIV en TB testen, opgezet door een Nederlandse arts. Voor 150 rand krijgt men consultation en medication. Veel patiënten die een verwijzing nodig hadden, zullen door Charmaine hierheen worden gebracht voor een bloed- of ontlastingsonderzoek of een röntgenfoto.

Zaterdag 27 september

Bij het ontbijt scones en de pannenkoeken die van gisteren over waren. We zijn gehecht geraakt aan Trudy en haar man, dochter en kleindochter. Om acht uur worden we door hen uitgezwaaid. Via de panorama route terug naar Johannesburg, een mooie tocht langs de noordelijke rand van de Drakensbergen. Lunchstop in Dullstroom met een mini culture shock: een luxe restaurant, wifi, toeristenwinkels en heel veel blanken.

Vermoeid - en een paar ook nog met een rommelige buik - houden we een eindevaluatie. We hebben de puf voor de noodzakelijke kanttekeningen bij het enthousiasme over onze mooie ervaring. Tot slot krijgen we van Miguette onze nieuwe bijnamen. Holy Father, Handy Jan, Silent Force, Caring Philosopher, Witty Observer, Rock Steady, Attentive Lady.